

EXPERTMEETING VERSNELLING DUURZAAMHEID IN RAW

CROW Utrecht
9 november 2022

Aanwezig:

Maaïke van Tiel	Heijmans
Joost van Gils	Heijmans
Wouter Schik	Arcadis
Erik Segers	Dura Vermeer
Eugenie Bruins	Gemeente Eindhoven
Bas Drijvers	Gemeente Eindhoven
Emile Hoogterp	Ingenieursbureau Westenberg
Jack Amesz	Gemeente Den Haag
Joost Merema	Pro6managers
Linda Molenkamp	Provincie Noord-Holland
Malcolm Aalstein	Gemeente Amsterdam
Marten Klein	Gemeente Amsterdam, ingenieursbureau
Pieter Litjens	CROW
Joost Fijneman	CROW
Tom van de Water	CROW
Barbara Hasselaar	CROW
Lauren van der Meer	CROW

1. Welkom / waarom zitten we hier

Pieter heet de aanwezigen welkom.

De noodzaak van duurzaamheid wordt benadrukt.

Hoe staan we er voor? De vervanging en renovatieopgave is zeer groot. Daarbij moet deze V&R opgave ook duurzaam gerealiseerd worden. Steeds meer wordt duidelijk dat Professioneel Assetmanagement beter geïmplementeerd moet worden, willen we de opgave te bovenkomen.

Vandaag wordt er ingezoomd op de praktijk: de inzet van de RAW-systematiek. De RAW-systematiek is het kader om afspraken in (GWW) bouwcontracten te maken en goed vast te leggen. Deze systematiek is bij alle aanwezigen bekend. De RAW-systematiek zorgt nog steeds voor helderheid en duidelijkheid. En heeft een enorm draagvlak onder de gebruikers. Onze stelling is dan ook: Als we duurzaamheid in de RAW krijgen, we hiermee een groot bereik hebben bij het duurzaam uitvoeren van werkzaamheden in de GWW-sector.

2. Voorstelronde

Joost Fijneman: CROW, ruime ervaring met aanbesteden, contracteren en samenwerken.

Malcolm: Inkoop en Markt, gemeente Amsterdam. Vindt veel herkenning in de Position Paper.

Erik: Vakgroep manager contractmanagement bij Dura Vermeer. Ziet veel RAW en UAV-GC contracten de revue passeren, en spreekt de wens uit om dit onderwerp op te pakken.

Eugenie: Leadbuyer Openbare ruimte Gemeente Eindhoven. In deze rol genoeg RAW bestekken voorbij zien komen. Als gemeente Eindhoven wordt duurzaamheid zo goed mogelijk meegenomen in de aanbestedingen.

Tom: Werkzaam bij CROW, Team RAW beheer. Daarvoor heeft hij 15 jaar bij een aannemer gewerkt.

Marten: Gemeente Amsterdam Directie Ingenieursbureau. Wil zich vandaag richten op duurzaamheid in én met de RAW-systematiek. En dan graag zo veel mogelijk op het punt 'in de RAW-systematiek'.

Wouter: Arcadis. Onder meer bezig met de thema's circulair en biobased, duurzaam aanbesteden en ondersteunen van de contractafdeling van Arcadis met het thema duurzaamheid.

Emile: Technisch Directeur Ingenieursbureau Westenberg, onder meer Raad van Advies bij Bouwcirculair, kartrekker CB'23, docent duurzaamheid.

Jack: Gemeente Den Haag: houdt zich bezig met het professionaliseren publiek opdrachtgeverschap. Onder meer duurzaamheid. Is zeer blij met deze meeting.

Bas: Strategisch inkoopadviseur Eindhoven, lid van de adviesraad aanbesteden en contracteren CROW.

Joost van Gils: Heijmans, ruime kennis van opdrachtgeverschap nu werkzaam bij de opdrachtnemer. 'We moeten het samen doen.'

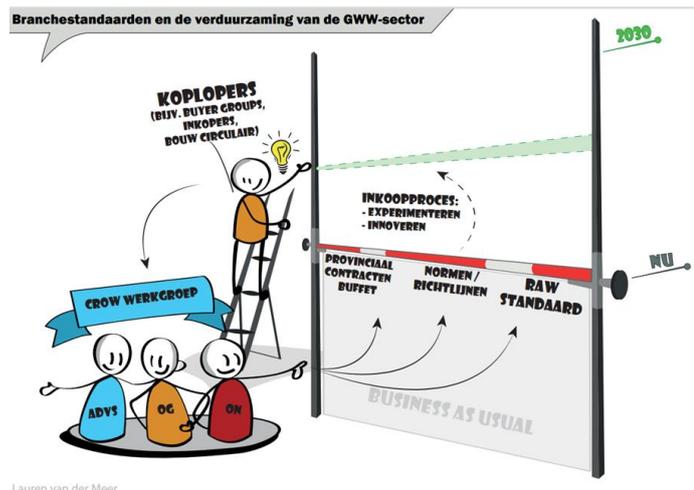
Maike: Adviseur duurzaamheid bij Heijmans: Geeft invulling aan de duurzame uitvragen.

Joost Merema: Adviseur Pro6managers, jurist. Meegedraaid in adviescommissie UAV-GC actualisatie. Actief op het onderwerp contracteren en aanbesteden.

Barbara: Community manager CROW.

Lauren: Werkzaam bij CROW op onderwerp Duurzaamheid.

3. Wat willen we bereiken

De ondergrens wordt gedefinieerd door normen en standaarden, zoals de Standaard RAW van CROW. Daarboven wordt er door koplopers geëxperimenteerd en geïnnoveerd. Het beeld dat CROW heeft is dat de kennis van deze koplopers terecht moet komen in de standaarden en richtlijnen van CROW. Dan wordt er impact gemaakt door de 10.000 RAW-bestekken die op de markt worden gezet. De achterblijvers moeten mee en kunnen mee als de kennis versneld in de RAW terecht komt. Daarom moet er een cyclisch proces komen tussen de koplopers, CROW en het peloton.

Het doel van vandaag is toetsen of dit beeld klopt.

1^e punt: RAW als gemeenschappelijke taal: de basis hoe we in Nederland infrastructuur ontwikkelen en onderhouden.

Discussie over de rol van RAW in kwaliteit. Hiervoor zijn ook andere manieren, maar als iets vastgelegd kan worden, dan zou men dat het liefst in de RAW-systematiek willen verankeren. De RAW-systematiek is daarmee inderdaad de standaard. Maar er moet op worden gelet dat deze standaard geen ontwikkelingen tegenhoudt!

Er wordt op gewezen dat de RAW-systematiek van onschatbare waarde is en dat we het elkaar vaker moeten gunnen om iets te standaardiseren. De vergelijking wordt gemaakt dat de RAW het zout is in de Infra: als je het zout gezonder kan maken (de RAW duurzamer kan maken) dan verbeter je veel gerechten.

Er wordt gewezen op het feit dat aanbestedingsprocessen onder druk staan. De RAW-systematiek hebben we nodig om de basis op orde te houden. Als het in de RAW te innovatief wordt, haakt een deel van de gebruikers af. Dat geldt ook voor assetmanagement: als we dat te innovatief doen, dan hebben we de basis niet meer op orde. Daar zit de link met het 'handboek buitenruimte'.

2^e Punt: Duurzame basis als springplank.

Joost Fijneman legt de huidige werkwijze van het updaten van de RAW-systematiek uit. De huidige werkwijze heeft veel voordelen: paritair, draagvlak en nauwkeurigheid.

Nadelen: het gaat langzaam en is arbeidsintensief. Het aantal werkgroep vergaderingen varieert van zes tot wel 31.

Er wordt gewezen op het dilemma: enerzijds zorgt het huidige traject voor het behouden van de kwaliteit, waarvan zojuist is geconcludeerd hoe belangrijk deze is. Anderzijds, de versnelling moet er ook komen.

Het zou mooi zijn, als de gunningscriteria waarop voordeel te behalen valt, aansluiten op de eisen. De eis staat in de RAW-standaard. Als er bijvoorbeeld een maximale MKI in RAW staat, dan moet de gunning (de wens) aansluiten op die MKI.

3^e punt: 10.000 steeds duurzamere contracten.

10.000 bestekken duurzaam maken. Dan moet je van keuzebepaling naar de standaard. Van wat kan naar wat moet.

4^e punt: Einde van duurzaamheid.

Ervaringen en kennis uit innovaties in de RAW. Als de doelstellingen behaald kunnen worden door simpel gebruik van de RAW, is het duurzame werken de norm. Dus komt daarmee een einde aan duurzaamheid als opgave voor de GWW. In 2030 'doen we het nu eenmaal zo'.

4. Bespreken rol RAW in de transitie naar duurzaamheid in de infrasector

- Rol van CROW is faciliterend.
- Werkgroepen van RAW moeten cyclisch en innovatiever
- Nu al een start maken met de RAW 2030: als eindbeeld en om de updates rond de huidige RAW-standaard niet te verstoren.
- Het logo van CROW overtuigd beheerders, gebruik dit. Neem de beheerders ook mee op andere manieren dan alleen het gebruik van de RAW-systematiek.

Er wordt in kleine groepjes uiteengegaan om de 4 hier bovenstaande punten bij vergaderpunt 3 te bespreken

5. RECAP: Waar kun jij je verantwoordelijkheid nemen om het traject 'duurzaamheid in RAW' te versnellen? En waar resulteert dit dan in?

Groep 1: Lauren van de Meer (Eugenie, Joost Merema, Joost van Gils, Erik)
Met dank aan Joost voor onderstaande recap.

- Bundelen, trechteren en vastleggen van bewezen, duurzame oplossing
 - Ambitie stellen
 - RAW is niet de systematiek voor pioniers en vernieuwers
 - Het is het middel voor de markt van K300
 - RAW werkgroepen is niet de broedplaats voor ontwikkeling van nieuwe dingen
 - Het is het platform om innovaties met een edge breder en betrouwbaar toepasbaar te maken
 - CROW wordt gezien als een gedegen partij
 - Wat nu voorligt, vergt een cultuurverandering binnen CROW
 - CROW mag leunen op een historie van vernieuwing.
 - Nieuwe blik op de werkgroep
 - OG zijde
 - Rol van de **beheerder** is cruciaal. Zij zijn de huisvaders van de asset.
 - Bewezen wijze is via pilots
 - RAW systematiek is bewezen en betrouwbaar.
 - Het gaat dus om vertrouwen opbouwen, eigen maken
 - Duurzaam met of in RAW.
 - ON zijde
 - De markt mag laten zien dat men het al kent, die is er al mee vertrouwd.
 - Rol CROW
 - Het label CROW doet wonderen
 - Als bestuurders moeten we kunnen accepteren dat we met minder bewezen oplossingen toch de goede dingen gaan doen. En de beheerders comfort geven dat
 - 1) de markt die standaard kent,
 - 2) er goed naar is gekeken
 - Programmatische aanpak
 - Twee sporen
 - Verbeter wat je hebt
 - Focus op de onderdelen uit de Standaard met de potentieel meeste impact
 - Formeer op een aantal onderdelen structurelere werkgroepen voor de komende 5-7 jaar
 - Maak een roadmap voor komende jaren met onderwerpen
 - Small steps: repetitief, halfjaarlijks? Incrementeel updaten.
 - Alles is nu digitaal. Geen Waterfall, maar lean.
 - Zorg dat je de energie haalt uit de betrokken partijen. Die moeten 'duwen'.
 - Ga werken aan morgen
 - Standaard 2035: circulair, duurzaam, CO2 neutraal
 - Daarmee een extra 'rijbaan' voor de innovatieve drive
 - Geef deze groep een eigen dynamiek: willeke wortels
 - CROW
 - Je mag beschikbaarheid claimen - je moet als partijen er ook bij zijn als je in de systematiek werkt
 - ON's hebben meer de rol van OG: noblesse oblige en daar zit geen tegenstelling in op de behoefte om geld te verdienen.
 - Extra bijdrage / verhoging van de afdracht.

Groep Joost Fijneman (Marten, Emile, Maaïke, Bas):

- Groene RAW 2030 om die naast de huidige (blauwe) RAW te leggen.
- Niet alles hoeft in RAW tekst verankerd te zijn: we kunnen in de RAW-standaard ook verwijzen naar 'draaiknoppen' buiten de RAW-systematiek, waardoor snel een relatief eenvoudig wijzigingen doorgevoerd kunnen worden.
- MKI moet integraal onderdeel van de RAW-systematiek zijn, waardoor je deze uit de concurrentie haalt.
- Ook kijken naar Bouwcirculair, ligt daar niet al de oplossing? Kunnen we hun ervaring niet gebruiken om snel stappen te maken?
- Om te voorkomen dat steeds dezelfde experts nog zwaarder belast worden als we intensiteit van de werkgroep vergaderingen gaan verhogen, zou nagedacht kunnen worden over een fonds waaruit we de inzet van experts kunnen betalen.
- Hoofdconclusie: wij moeten ons focussen op de dingen die het meest impact maken: Asphalt, Beton, Staal, Materieel.

De inzet van experts: we hebben heel veel clubjes, daar moet meer lijn in. Er is bereidbaarheid van experts, maar daar moet wel tijd dus geld voor beschikbaar zijn. Suggestie: Centrum ondergronds bouwen (COB) halen coördinatoren uit de markt, die worden betaald. Zij halen heel veel op.

Analogie met de menu kaart. Waar willen we van zijn? Dan moet je duidelijk zijn wat de eisen zijn van de verschillende kaarten (verschillende RAW's). Monitoring is heel belangrijk. Dat geeft meer vertrouwen in wat werkt en wat niet en ook wat het dan oplevert.

Groep Tom de Water (Lindy, Jack, Erik):

Ideeën komen naar voren over een 2 paden traject. De standaard en de koplopers. Tevens komt aan bod het verandermodel van Knoster.

VISIE	URGENTIE	PLAN	MIDDELEN	COMPETENTIES	=	VERANDERING
	URGENTIE	PLAN	MIDDELEN	COMPETENTIES	=	VERWARRING
VISIE		PLAN	MIDDELEN	COMPETENTIES	=	WEERSTAND
VISIE	URGENTIE		MIDDELEN	COMPETENTIES	=	CHAOS
VISIE	URGENTIE	PLAN		COMPETENTIES	=	FRUSTRATIE
VISIE	URGENTIE	PLAN	MIDDELEN		=	ANGST

Duurzaamheid standaard toepassen middels de RAW-systematiek is een fundamentele wijziging. Hiermee bereik je zeker het peloton maar moeten wij ook zorgen dat er invulling wordt gegeven aan de 5 stappen in het model van Knoster. Denk hierbij aan gebruik maken van de digitalisering en het opleiden/trainen voor de juiste competenties.

Waarbij vooral de opmerking van Lindy van belang is: Visie op duurzaamheid gaat over politiek. Maar de RAW-systematiek kan de ondergrens aangeven die bestuurlijk hard te maken is. CROW mag de ondergrens legitimeren uit (Europese) afspraken, zonder dat CROW op de stoel van de politiek gaat zitten.

Er moet inzicht komen of de huidige standaard voldoet aan de doelstellingen van 2030 en 2050. Vervolgens kan gekeken worden waar deze moet worden aangepast om te zorgen dat men met de RAW-systematiek de doelstellingen kan behalen.

Conclusie van de middag:

Zien wij in de RAW-systematiek al een middel waarmee versnelt de duurzaamheidsdoelen behaald worden? Hierop volgt een volmondig JA.

Nabranders van Bas Drijvers: kan deze sessie overgedaan worden met alleen maar jongeren? Daar komen mogelijk heel andere uitkomsten uit.
Pieter geeft aan dat we daar vanuit CROW werk van gaan maken.

Voor u genotuleerd,

L. Van der Meer